ՀԱՐ՝ ՏԱՐԻ

ԿԻՐԱԿԻ 11 ԱՊՐԻԼ 1893

ԹԻՒ 443

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ, ԷՍԿԻ ՊԱՆՔ ՕՍՄԱՆԻ

Ձեռագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ
գրութիւն կաս չի դարձուիր

Bureaux du Journal "HAÏRÉNIK"
GALATA, ancien local de la BANQUE IMP. OTTOMANE

10 ՓԱՐԱՅ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Վերայ Համառ	300	Քիւ	75 ղր. Մէջթա
» »	150	»	40 » »
Գաւառներու	300	»	100 » »
»	150	»	50 » »
»	75	»	25 » »
Օտար երկրաց	300	»	25 ֆրանգ

Թղթատարի ծախքը խմբագրութեան վրայ
(Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի
100 ղրշ. տակ 115 ղրշ.)

خطابه دائر بانق عثمانیه
حیرینك مزینی اداره سنه خانه سی

10 ՓԱՐԱՅ

ՈՒՐԲԱԹ ԴԻՇԵՐՈՒԱՆ ՆԵՐԿԱՑՄԱՑՈՒՄԸ

Արշակ Զօպանեանի մասին խօսելը, որ առջի դիշեր ներկայացուեցաւ ի Բերա, հանգրուան մըն է հայ թատրոնին պատմութիւնը դծող եւեթ ջաւոր ճամբուն մէջ, սահմանաքար որ, երկու ուղիներու զիրար կտրած տեղը կանգուն, սլաքով մը ցոյց կուտայ ճամբան ուսկից եկած են և այն որուն հետեւելու է։

Մեր թատրոնը, դիւցազներգական ոլորտներուն մէջ թափառիկ, տարիներով ունեցած է սկզբնական քաղաքակրթութեանց սերը շողշողունին և դերընականին համար, աչքը տնկած միշտ հեռուն և միշտ վերը, անուշադիր ոտքին տակ բուսնող ծաղկին և քովէն եկող ձայներուն։ Երբ նոյն իսկ ուզած է իր ճաշը դիտել ու տեսածը վերադրել թատերաբեմին վրայ, ոսկեճամուկ պատմուճան մը նետած է ցնցոտիներու վրայ, մարդը լացուցած է հոն ուր ուսերը կը թոթուէ լոկ և անէծքները թափել տուած անոր այնտեղ ուր կը ժպտի միայն, գէշ տեսնելով ու ա՛լ աւելի գէշ ներկայացնելով, այն տեսակ մը խոշորացոյցներուն պէս որոնց անդրադարձուցած առարկաները տարօրինակ կ'երկնցնեն ու կը լայնցնեն, ծաղրանկարի համեմատութիւններ տալով անոնց։ Տարիներով տեսած է այս չէջանը, ուսկից դուրս ելլելու չանքեր փորձուած են քանի քանի անգամ. Դուրեանի Թշուառները, Նար-Պէյի Ալֆոնսկան, Պարոնեանի Պալտասար աղբէրը և Աբէ-Հելան Ապուճէյդը, Մամուրեանի Սէֆիլէնց դուռը, անհատական փորձեր ճնցած են լոկ, կորսուած այն կցկտուր կեանքին մէջ որ հայ թատրոնին կեանքն եղած է, չատ անգամ իսկ հասարակութեան անծանօթ, դերքերու մէջ միայն հրատարակուած կամ դպրոցական յարկերու և եթ ներքև ներկայացուած։

Մ՚ուր խօսելը, հիմա, հրապարակ, այն յաջողութեամբը զոր ունեցաւ, բաժանման կէտը կ'որոշէ ճշդիւ։ Ա՛լ պէտք է աչքերնիս դարձնել անոր որ մերն է, այն խօսելու, չարժելու, վարուելու, զգալու կերպերուն որք մերն են, այն կեանքին որ մեր չորպին կ'աշխատի, կուլայ, կը չարչարուի, կը խնդայ, կը վայելէ, այն մարդկութեան որուն հետ կը զգանք մեր սրտին տրոփիլը։ Պերճախօսիլ ու չողշողուն չպիտի ըլլայ այն, փայլուն զանակներով ու սնդուսէ պարեզօտներով, մեծ խօսքերով ու հընչուն պարբերութիւններով, բայց ճշդկոյն պիտի ըլլայ ու դէզ պիտի ըլլայ։

Բաժակս մեծ չէ, բայց բաժակովս կը խմեմ։

* * *

Արշակ Զօպանեանի թատերախաղը կը ներկայացնէ պատկեր մը մեր ընկերութեան այն դասակարգին որ ղեկավարներու և անժառանգներու աշխարհը կը կազմէ, միւս դասակարգներէն ո՛չ աւելի չար և ո՛չ աւելի ազնականալ, բայց դեռ չվարժուած իր կրքերը ծածկելու և իր բնազդները վարագուրելու. ուր տգիտութիւնը և մոլութիւնը դիմակ ու շղար չեն կրեր. ուր օրուան հային դժնդակ պայքարը մերկապարանոց կ'երեւնայ, իր ամէն դէՀութիւններով ու բոլոր ղաղրութիւններով։ Հոն է ուր պիտի տեսնենք նաև խոնարհ դիւցազնութիւնները, անձանձրի անձնազոհութիւնները, ընկերութեան մութ խաւերուն մէջ պարզուող ամբողջ կեանք մը կսկիծներու և համակերպութեան, ուր կը տառապին ու կը մեռնին լուիկ մնջիկ։

* * *

Առաջին արարուածին, տեսարանը կը ներկայացնէ աղքատիկ այլ կոկիկ սենեակ մը։ Արմիկ, մանկամարդ աղջիկ մը, մօրմէն որբ մնացած, հոն կը բնակի իր հօրը, պզտիկ քրոջը եւ մօրաքրոջը հետ Արմիկ ինքն է որ կը պահէ ամբողջ ընտանիքը, կար կարելով եւ դիւղին երիկմարդերուն ճերմակեղէնները արդնելով։ Հայրը, Համբարձում, տարեմարդ ու կոպիտ մարդ մը, որ իր կնոջը մահուան պատճառ եղած է իր անտանական վայրագ վարմունքներովը, հիմա ալ աղջկանը վրայ տնկած է աչքը։ Դործ մը չըներ, էլ չէ փարան անկից առնելով և՝ գինետունէն դարձին՝ դժոխք մը ընելով այդ խաղաղիկ անդորրիկ բնակարանը։

Ի՞նչ արի աղջիկ մըն է այդ Արմիկը։ Ի՞նչ քաջութեամբ կը տանի իր փափուկ ուսերուն վրայ ծանրացող բոլոր բեռը. դիւցազնուհի՝ առանց դիտնալու, իր պարտքը կատարելով անչուշտ։ Իր բոլոր խանդաղատանքը կեդրոնացուցած է իր փոքր քրոջը, Վարդուկին վրայ, չոյելով, փայփայելով զայն, անոր մաղթելով այն երջանկութեան ու խաղաղութեան կեանքը զոր ինք ծնելէն ի վեր չէ ունեցած երբեք։

Մօրաքոյրը, Թագուկ, այն պառաւած աղջիկներէն մին է որք ամուլ մնացած գորովի անհուն գանձեր ունին իրենց ցամքած ծոցին մէջ, քիչ մը նեղսիրտ, քիչ մը անհոգ, բայց իրենցներուն համար մազը աւել ընելու պատրաստ։

Ա՛յդաեղ է որ կ'իմանանք թէ Արմիկ նշանուած է քիչ չատ ունեւոր երիտասարդի մը, Օննիկի, որ հանած է աղքատիկ աղջկան պարկեշտութեանը, աշխատասիրութեանն և աղուոր աչքերուն։ Հարսնիքը կ'ուշանայ սակայն, և Թագուկ անհանգիստ է։ Գիտեն որ Օննիկի մայրը չատ հաճութիւն չունի այս ամուսնութեան։

Ա՛յդ միջոցին է որ այցելութեան կուգան Անթառան և իր աղջիկը Վառիկ։ Անթառան, որ հարստացու աղջիկ մը ունի, Օննիկը աչքին առչեւ ունէր իրը փեսայ, ուստի նախանձով լեցուած է Արմիկին դէմ։ Կը սկսի տարտամ ու երկդիմի բաներ ղրուցել Օննիկին վրայօք, չանալով միանգամայն Արմիկի միամտութենէն խլել պզտիկ ու անմեղ բաները, որք պիտի կրնան իրը զէնք ծառայել իրեն։

Օննիկն ալ կուգայ քիչ ետքը, ցերեկուան ճաշը իր նշանածին հետ ընելու։ Պարկեշտ երիտասարդ մըն է, իր Արմիկին համար յարգանքով ու հիացումով լեցուն։ Ճաշը կը խանգարի Համբարձումին գալուստովը, որ օղիէն կատղած, կռիւ մը կը հանէ, տակն ու վրայ ընելով ամէն բան։

Խաղին ցուցադրութիւնը (exposition) չատ պարզ, չատ կատարեալ, չատ հասկնալի է։ Տեղական բարքերը խնամով ուսումնասիրուած ու ներկայացուած են։ Խաղին յաջողութիւնը՝ ծայր տուաւ այդ առաջին արարուածէն։

Երկրորդ արարուածին, Անթառանի տունն ենք, ուր կուգան քիչ ետքը բարեկամ կին մը, Մարիամ, և Օննիկի մայրը, Նունիկ։ Արմիկի դէմ դաւադրութիւն մըն է այդ։ Անթառան իր բոլոր վարպետութեամբը, ամէն մեղքեր կը գտնէ Արմիկի վրայ, և երբ Օննիկ քիչ ետքը կուգայ, երեք կիները մէկկէն վրան կը թափին, բամբասանքի երեք մեգերաներ որք խեղճ տղուն մտքին մէջ կ'արթնցնեն կասկածը որ սէրը կը մարէ և տարակոյսը որ թանդը կը չլսա՛յ։ Օննիկ, տակատրամալով, տղոյն դառնալ ատ լոկ կը ղրկէ Արմիկին որ ամուսնութենէն կը հրաժարի։

Բամբասանքի տեսարանը, որ, հեղինակին համար, խաղին անկիւնաքարն էր, պէտք եղած տպաւորութիւնը չկրցաւ թողուլ, եւ երիտասարդը չատ չուտ համոզուեցաւ։ Չեմ ըսեր թէ միամիտ մարդիկ չկան, բայց հեղինակը առաջուընէ պատրաստելու էր զմեզ ատոր, Օննիկը ներկայացնելով մեզ իբր դիւրահաւատ, դիւրահաւան մէկը։ Թատրոնը մանաւանդ պոռոտոռնեան արուեստն է։

Երրորդ արարուածին, դարձեալ Արմիկի տունն ենք։ Բարեկենդանի դիշեր մըն է, դուրսէն երգիծական ու երգերու ձայներ կուգան, բայց ներսը ի՛նչ մութ է, ի՛նչքան տրտում։ Արմիկի հայրը գինով եղած ատենը կառքի մը տակ մնացած է և չախչախուած. օրերէ ի վեր անկողնին է։ Արմիկ անոր համար ծախսած է բոլոր ունեցածը, գեղին մէջ անունը կոտրած է իր վրայ տարածուած չարախօսութիւններէն, ա՛լ ոչ ոք կ'ուզէ գործ տալ իրեն, և ահռելի թշուառութեան մը մէջ ինկած են։ Հիւանդ է խեղճ աղջիկը, ցաւը փակած է իրեն. իր անուան կոտրիլը, իր երջանկութեան կորուստը, իր ղրկանքները ա՛լ ընկճած են զինքը, եւ սակայն դեռ կ'աշխատի մամի մը լուսով։ Իր մեծախօսութիւնը՝ մարտիրոսագրութեան մը պէս կսկծեցուցիչ է։

Ներս կուգայ Թագուկ, որ դբլուխը ամէն պատի զարնելէ ետքը, հայ գտնելու համար՝ ստիպուեր է գողնալ զայն։ Ա՛լ կարողութիւն չունի, և մտքը դրած է Օննիկի դիմել իրը դերագոյն ապաւէնի մը։ Արմիկ կը մերժէ, բայց Թագուկ պիտի երթայ։

Ա՛յդ տեսարանին է որ կը մեռնի անկողնին մէջ Արմիկի հայրը։ Միշտ տաժանելի է բեմին վրայ տեսնել ոգեվար մը, այլ մանաւանդ խաղին մէջ երկրորդական դեր ունեցող այդ մարդուն մահը անտարբեր կը թողու զմեզ։ Հեղինակը կրնար մեզի խնայել անոր ոգեվարքը։

Չորրորդին, Անթառանին տունն ենք։ Օննիկ կարգուած է անոր աղջկանը հետ։ Վէճն ու կռիւը անպակաս են տունէն. մայր ու աղջիկ չահագործել կը ջանան խեղճ տղան, անտանելի դարձնելով անոր կեանքը։ Անոնց հոն չեղած ատեն ներս կը մտնէ Թագուկ եւ կ'ըսէ Օննիկին թէ Արմիկ հոգեվարք է, իր օգնութեան կարօտ։ Օննիկ խենդի պէս կը վազէ Արմիկի տունը, բայց Թագուկ չերթար, կը մնայ. դեռ պաշտօն մը ունի կատարելիք։ Երբ Անթառան ու աղջիկը ներս կը մտնեն, կ'ըսէ անոնց Արմիկի վիճակը եւ անէծքներ կը տեղայ անոնց դլխուն։ Օ՜հ, այդ տեսարանը։ Ժողովրդային արդարութեան ձայնն է որ կը բարձրանայ, ճակատագրային պատուհասները գուշակելով անոնց որք չարիք գործած չեն սարսուռ մը անցյա և ծախահարութիւնները պոռթկացին։ Ցաղոզութիւնն ապահովցուց և հաստատեց այդ տեսարանը. և ի՜նչ մեծ պիտի ըլլար խաղին ազդեցութիւնը երբ հեղինակը անոր վրայ աւարտեր ամէն բան։

Չէ՛, պէտք եղաւ որ հինգերորդ արարուածին մէջ ներկայ դտնուինք Արմիկի երկարատեւ ու տաժանելի հոգեվարքին։ Օննիկ հոն եկած է, անկողնին քով, չանալով մահուընէ աղատել այդ խեղճ աղջիկը որ իր զոհն է, զոհ մըն ալ ինքը սակայն, կրաւորական խոնարհ անձերուն ողորմ ու թշուառ բաղդը՝ ճարպիկներուն ու անպատկառներուն ձեռքը խաղալիք։ Արմիկի վերջին մտածութիւնը կ'ըլլայ իր քոյրը յանձնել Օննիկին, որ այնուհետեւ անոր մեծ եղբայրը պիտի ըլլայ։

* * *

Անթերի գործ մը չէր Զօպանեանի խաղը. գործողութիւնը թոյլ է, կրկնութիւնները չատ, մեծախօսութիւնները չատ երկար։ Բայց ամբողջութիւնը յաջողութիւն ունեցաւ, անոր համար որ ճիշդ եւ բնական էր, իր անձերուն հոգեբանութիւնը՝ ճշդիւ պատկերացուած, եւ մանաւանդ անոր համար՝ որ իր պատկերներուն մէջ կրցաւ մեզ ղգացնել հոդին ընկերութեան խոնարհ խաւերուն, իր ամէն անկումներուն ու ամէն բարձրացումներուն մէջ։

Հասարակութիւնը խանդավառ ընդունելութիւն ըրաւ Զօպանեանի, երեք անգամ իբեմ կոչելով զայն։

Մեր բարեկամին ու աշխատակցին յաջողութիւնը ուրախութեամբ կը լեցնէ զմեզ։

ԼԵՒՈՆ ԲԱՇԱԼԵԱՆ

ՕՐՈՒԱՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԲԵՐԱ, 11 ապրիլ

Հայերը օրթոտոքս։ — Մէր յոյն բարեկամք. — Պ. Զօլագիտեսի հրատարակութիւնը. — Մէր բարեյաջողները։

Կամուրջէն մեկնող Առնաւուտ դիւղի վերջին չոդհնաւին մէջ ուր ինը տարի առաջ իրիկուն մը չուկայի Հայերն ու Յոյները իրարու հետ տաք խօսակցութեան բռնուած էին։ Այդ օրերը Պոլսոյ Յոյն մամուլը խօսած էր օրթոտոքս հայերու, հռոմէադաւան հայերու, բողոքական հայկու մասին, ու մերիները բարկացած էին որ մինչդեռ քանի մը հարիւր հայհռոմներու յիշատակութիւնը կ'ըլլայ բառ մը չարտասանուիր ազդին ստուար մեծամասնութեան վրայ, որովհետեւ խնամութիւն չէ հաստատած օտար եկեղեցիի մը հետ։

Յայտնի էր թէ մերիները սխալ բան մը հասկցած էին. հետաքրքրուեցայ եւ յոյներուն հարցուցի հրատարակուած յօդուածներուն իմաստը։ Շուտով կրցայ բացատրել չուկացի հայերուն թէ յոյն մամուլին խօսքերը լաւ չեն ըմբռնած, վերագրելով « օրթոտոքս » յոյոլոյնմը քանի մը հարիւր հայ-հռոմիներուն։ Օրթոտոքս մակդիրը համանիշ է ուղղափառ եւ հիմա այդ կրօնական իմաստովը կը գործածուի յոյներէն՝ Հայ եկեղեցիին համար։

Ծանօթներս կարծեմ դժգոհ չմնացին. [illegible] եւ դուրս ելլել. եւ ուրիշ ինը տարի վերջ ձեռք կ'առնեմ կարած թելս, վասն զի Պ. Զօլագիտեսի անունը դարձեալ օրուան նորութիւն մը կ'ըլլայ եւ կը յիշեցնէ թէ իրեն պարտական ենք որ Յոյները զմեզ օրթոտոքս կ'անուանեն։

Մեր անձնասիրութեանը արդեօք վիրաւորի՞չ կը համարուի այդ «պարտական ենք» բացատրութիւնը։ Չենք կարծեր։ Կրօնական փաղաքշանքի մը փոխարէն ո՛ւ եւ է զոհողութիւն ծանր չէ հայոց համար, ա՜յնքան կը սոսկանք «հերձուածող» բառէն. գուցէ այն մտածումն ունինք թէ հերձուածող ճանչցուելով անջատուած կը համարուինք նաեւ քրիստոնէական ընդհանուր քաղաքակրթութենէն։

«Ուղղափառ» ճանչցուիլ օտար եկեղեցիներէն, նոյն իսկ զիրար ուղղափառ չճանչցողներէն, բուռն տենչ մը եղած է միշտ հայոց համար։ Բայց մեզի պէս նոր հիմուկները, բարեբաղդաբար սակաւաթիւ, միշտ հեգնական ժպիտ մը ունեցած են իմանալով որ Տատեան Պօղոս պէս մը մեծամեծ աչխատութիւններ ըրած է Հռոմի մէջ, տետրակներ հրատարակել տուած է որպէս զի Վատիկանը համոզէ թէ Հայոց եկեղեցին իր վիճակին մէջ ուղղափառ է այնպէս, ինչպէս Հռոմի եկեղեցին ինքզինքը կ'ընդունի։

Ի՛նչ եւ է, քանի որ ազգային փափաք է որ օտարներէ ալ ուղղափառ ճանչցուինք, կրնանք առանց անպատեհութեան երախտապարտ մնալ Պ. Զօլագիտէսի որ յաջողեցաւ յոյն բերաններու մէջ «օրթոտոքս» փաղաքշական մակդիրը հնչեցնել մեր եկեղեցիին համար։ Եւ այն յարգանքը զոր կը տածենք այդ բազմարդիւն վաստակաւոր Պ. Զօլագիտէսի համար, ապացոյց մը չէ՞ որ մեր բազմադարեան ղրկից եկեղեցիէն յարգուելու եւ ճանչցուելու պէտքն ղգացած ենք։ Պ. Զօլագիտէսի յունարէն աչխատութիւնները, յոյն մամուլի մէջ ցոյց տուած եռանդը նշանակ մը չե՞ն թէ յոյներն ալ քիչ մը աւելի մեր եկեղեցին ժօտէն ճանչնալու պէտքը կը ղգան։

* * *

Բայց կը վախնամ թէ Պ. Զօլագիտէս մեծ սխալ մը գործած համարուի երբ կը ձեռնարկէ Հայոց ծանօթացնել Յոյն եկեղեցիի ամուսնական օրէնքները։ Դայթակ-

ՀԲՀՖՈՒ «ՀԱՅԿԱԿԱՆ» (1922)

ԺԱԺԵՆ ՂԱՅՈՒ

ՎԱՍՈՒՅԻ ՂՈՒԿԱՍ

ՅԱԿՈՏՈՎ ՂՈՒԿԱՍ

— Մի՛ տխրիր, Ժանո՛ւ, ասում էր մայրը, վրձինը ափի մեջ առած, ես քեզ կնկարեմ, ու դու կդառնաս մեծ նկարիչ, ինչպես հայրդ էր։

Ժանուն ոչինչ չէր հասկանում, բայց մայրը լաց էր լինում, ուրեմն պետք է լացել։ Ժանուն էլ սկսեց լալ։

Մայրը նկարեց նրան, ու Ժանուն մեծացավ, դարձավ նկարիչ, ինչպես հայրը։

Ժանուն ամեն օր գնում էր գերեզմանատուն, ծաղիկներ էր տանում հոր գերեզմանի վրա, ու մայրը նկարում էր նրան։

Ժանուն մեծացավ, ամուսնացավ, ունեցավ երեխաներ, ու մայրը նկարում էր նրանց։

Ժանուն ծերացավ, մայրը մահացավ, ու Ժանուն նկարում էր նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա երեխաները նկարում էին նրան։

Ժանուն ծերացավ, մահացավ, ու նրա թոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների ծոռները նկարում էին նրան։

Ժանուն մահացավ, ու նրա ծոռների

ծէ զայն, եթերային ա՛յնպիսի չրջանառութեան մը, որուն փոփոխման չրջանները, երկրի վրայ, բացարձակապէս կախում ունին Արեւին աստեղագիտական չարժումներէն։

Այսպէս, երկրի ընախօսութիւնը, երկրաբանական այն մեծ յեղաչրջութեանց պատմութիւնը ուրիշ բան չէ, բայց եթէ երկնային մեքենականութեան վիթխարի գրքին մէկ աննչան հատուածը։

* * *

Հոս Լակրանժ կը ստիպուի սարտուցիչ թուանչաններու դիմել, այս փոփոխութեանց չրջանները հաչուելու համար. բայց մենք չմօտենանք անոնց, գլխու պտոյտէ ազատ մնալու համար. միայն արդիւնքը գիտնալ կը բաւէ։

Աստեղագէտներու կողմէն երկրամերձ ու Հասարակածի կէտ կոչուած ծայրերը 22,000 տարին անգամ մը իրարու կը պատահին եղեր. —վատախտարա՛կ օր՝ մեր Հողագնտին համար. եթերը պիտի փոխէ այդ օր իր չրջանառութիւնը եւ մեր մոլորակը չա՛տ ծանր ճգնաժամ մը պիտի ունենայ, բոցի լեզուներով չրջապատուած, ծուլ ու ցամաք պիտի այրի՛ւ։

Եթէ ակնարկ մը նետենք երկրագնդի աչխարհացոյցին վրայ, պիտի տեսնենք անցեալ աղէտքի մը թողած նչանները. Ամերիկեան ցամաքը հակայ Տ ի մը ձեւն ունի։ Բանամայի պարանոցը, որ այս Տ ին կեդրոնն է, իբր հակոտնեայ կը գտնուի Սոնտի նեղուցին, Ճավա եւ Սամատրա կղզիներուն միջեւ։ Այս նեղուցն ալ ուրիշ Տ ի մը կեդրոնն է, որ իր մէջ կ'ամփոփէ հին ցամաքը եւ Ովկիանոսը։

Այս ձեւը ոչ թէ միայն եթերին չրջանառութեան փոփոխումին անհերքելի արդիւնքն է, այլ նաեւ կ'ապացուցանէ որ ամերիկեան ցամաքին կազմութեան թուականը չատ նոր է եւ կը պատկանի երկրամերձի եւ Հասարակածի կէտերուն վերջին հանդիպումին, որ տեղի ունեցաւ Քրիստոսէ 4073 տարի առաջ։

Եթէ այս դէպքը 22,000 տարի առաջ տեղի ունեցած հանդիպումին արդիւնքն ըլլար, այդ ցամաքները հակառակ Տ ի ձեւ պիտի ունենային, որովհետեւ այն ատեն եթերը Հարաւէն Հիւսիս կը դառնար։

Քրիստոսէ 4073 տարի առաջ երկիրը անցուցած է սոսկալի աղէտ մը, որուն աւանդութիւնը Ջրհեղեղի անունին տակ մինչեւ մեզ հասած է։

Հասարակածի եւ երկրամերձի չատաչխակայ հանդիպումը տեղի պիտի ունենայ 16,000 տարիէն, վամ Քրիստոսէ 17,927ն թուականին. մենք վտանգէ ազատ ենք, հանգիստ չունչ մը առէք, բայց ապագայ սերունդին դրութիւնը չա՛տ վտանգաւոր է։

Արեւի ազդեցութիւնը կը չարունակէ, ու հետեւաբար աղէտին ծանրութիւնը կ'աւելնայ։ 17,927ին տիեզերական հրդեհ մը կը սպառնայ մեզ դէմ։

Բայց յուսա՛նք. գիտութիւնը, որ նոյ նահապետէն ի վեր չատ մեծ յառաջադիմութիւններ ըրաւ, պիտի յաչողի անչուչտ նոր տեսակ Տապանակ Ուխտի մը չինել, գոնէ մարդկութեան մէկ մասը փրկելու համար։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՋՐՈՒՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԼԵՋՈՒԻ
Ծօբէննաց
ՄԻՀՐԱՆ ԱԲԻԿԵԱՆ
Գին 4 ղրուշ

ԱՋԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բերայի Ծերունի Աւագերէցը, Տ. Գրիգոր Աւագ քահանայ Սաֆէմեան, ուրբաթ իրիկուն վախճանեցաւ։ Օծման եւ յուղարկաւորութեան հանդէսը կը կատարուի այսօր, ժամը 4ին Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցիին մէջ։ Օծումը պիտի կատարէ Տ. Գրիգորիս եպիսկոպոս Աւետեան։ Հանգուցեալը իր վերջին հիւանդութենէն քանի մը օրէ ի վեր ապաքինած ըլլալով, երբ չորեքչաբթի առտու տուն կը վերադառնար, թագսիմի ճամբուն վրայ գլխու պտոյտ մը ունենալով ինկաւ եւ թեթեւապէս գլխէն վիրաւորուեցաւ։

Տէր Հայրը տուն փութացրուելէ ետքը, թէպէտ բժչկական պէտք եղած զարմանները չկնայեցան, սակայն կարելի չեղաւ փրկել այս կեանքը, որ տարիներու բեռին տակ ընկճուած էր արդէն։

—o—

Ակնէ կը գրեն մեզ թէ՝ տեղացի ուսեալ երիտասարդ մը, Աւետիս Էֆէնտի Խորասանճեան, որ երկար տարիներ ուսուցչական պաչտօն կը վարէր Ակնայ եւ Մալաթիոյ վարժարաններու մէջ, անազալով քաղաքացիներու ընդհանուր փափաքին, ընդունած է քահանայական կարգը։

Նորընծայ քահանան հմուտ է հայ լեզուէն եւ յարակից ճիւղերէն զատ, նաեւ Թուրքերէնի, պետական օրինաց. ուստի նաեւ քանի մը կարեւոր հեղինակութիւններ։

—o—

Գասըմ-Փաչայի Ս. Ցակոբ եկեղեցիին թաղական խորհուրդը հրապարակաւ իր չնորհակալութիւնը կը յայտնէ Ցակոբեան Միքայէլ էֆէնտիի, որ Զատկի տօնին առթիւ թաղին Մեսրոպեան վարժարանի 23 աղքատ ուսանողներու զգեստ նուիրած էր։

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ»ի ՕՐԱՑՈՑԸ

ԿԻՐԱԿԻ 1893· ԱՊՐԻԼ 11/23 (Ն· Տ)
101—264

ՏԱՐԵԹԻՒՔ· Թուական Հայոց· ՏԶԸ=4538 Ա.Հ.Ական Դ.—Տօմարական Թուական· ԻԲՌՄ= 1342·—Թուական Հիճրէթի· 1310· Շեվվալ 5 — Սեհնի Մալիյէ· 1309· Ապրիլ 11·

ԿՐՕՆԱԿԱՆ· ԴԶ· Աչխարհամատոան կիրակի (կանաչ կիրակի)·

ՊԱՏՄԱԿԱՆ· 1801· Դանիել Նթոդիկոս իր աթոռը կը դառնայ·

1820· «Հրաւէր Սիրոյ» տեառակին հրատարակութիւնը·

1880· Օր· Զապէլ Խանճեանի (Տիկին Տօնելեան) ձեռքով հիմնուեցաւ «Հայուհեաց ընկերութիւն»ը·

ԿԷՍ ՕՐ —5 10

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Ամենեւին փոփոխութիւն մը չկար ուրբաթ օր Լոնտոնի պորսային գիներուն վրայ, ի բաց առեալ անգլիական քօնսօլիտէն, որ 1/8 վրայ դրաւ եւ Ցունականը որ 1/4 կոտրեց· Րէժին եւ երկաթուղին քիչ մը կոտրեցին ի Վիէննա եւ ի Պերլին· Ի Բարիզ ալ նչանակելի որ եւ է փոփոխութիւն չկար· հազիւ քանի մը աննչան տարբերութիւններ դէպի վար· Ֆրանսական ռանթը 0,20 կոպնցուց, օսմ. քօնսօլիտէն գրեթէ անփոփոխ էր, երկաթուղին 1/4 կոպնցուց, բայց Պանք Օթոման եւ Րէժին անփոփոխ մնացին։

Ղալաթիոյ պորսային գիներն ալ գրեթէ նոյնն էին ուրբաթ օրուան գիներուն հետ, թէեւ իրիկուան դէմ պզտիկ բարձրացում մը տեղի ունեցաւ։

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՊՈՐՍԱ
(Ապրիլ 10)

ՔՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՆԴՐՈՒԹ
Երէկ ամիս Լոնտրի վրայ.....110 1/2
» » Բարիզի » 22 77 1/2

ՏՕՆՍՕԼԻՏՏ
Երէկ առաւ. բացուեցաւ..... 24 21
Երէկ երեկոյ փակուեցաւ..... 24 22

ԹԱՆԿԻԼԱԹԻ ՕՍՄԱՆԻԷ
Երէկ Իրիկուն..... 84 30

ՔՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹԻՑ
Ֆոնտուրներ Սէրի A 56 3/4
» » B 34 1/2
» » C 23 43

ԹԱԾՆԷՑՈՄՍՔ
Բաժնէթղթի երկաթուղի..... Ֆր· 92 3/8
Թրամուէյ .....ոսկի 5 87
Գէժի 16 27

ՔՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Ոսկի Ոսկի	100	20 Ֆր.նոց	87 36
Մէճիտ.....	107 31	Անգլ. Ոսկի.....	110 17
Գէղլիք	101	Մարք Գեր. Ո.	109 08
Մէճիտիէ.....	96 —	Իմպերիալ	90 10
Թասֆիկէ.....	18 —	Ռուբլի	51 15
Տկ. Վ. Պորտայի	6	Բազմի Թուղթ	8 68

Արաբկիրի աղէտին մանրամասն նկարագրութիւնը պիտի հրատարակենք վաղուան թուով։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԷԼԱՄԼԸՔ

Սէլամլըքի հանդէսը կատարուեցաւ ուրբաթ օր Համիտիէ մզկիթին մէջ, ուր գնաց վեհ. Սուլթանը փառաւոր կառքի մը մէջ լաւմած, եւ ուրբաթի աղօթքը ընդէնց ետք կայս. պալատ վերադարձաւ։

Կայս. Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին զանազան դեսպան Պ. Նէլիտոֆ եւ իր կինը, դեսպանատան առաջին Քարտուղար Պ. Իվանոֆ եւ զինուորական կցորդ գնդապետ Բէչքով։

Իսկ մասնաւոր Արկղի Սրահին մէջ կը գտնուէին պուլկարական գործակատար Պ. Տիմիթրոֆ եւ առաջին քարտուղար Պ. Պրաքալոֆ, երկրագործական քննիչ Պ. Ցէթվաճիէֆ, Վիհէլմ կայսեր սենեկապետ Պատոն Թէթաւ, Պատոն Հանրի սը Ռոչիլտ, ուրիշ նչանաւոր անձինք, եւ Քէպրէլցի 80 զբօսաչրջիկները։

Սենեկապետ էմին պէյ բոլոր ներկաներուն հաղորդեց վեհ. Սուլթանին բարեւները։

—=—

ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԻՔ
(Պաշտօնական)

Ուրբաթ օր Սէլամլըքի հանդէսէն ետք Ռուսական դեսպան Պ. ը Նէլիտոֆ պատիւ ունեցաւ վեհ. Սուլթանէն մասնաւոր ունկնդրութեան ընդունուելու։

—=—

ԺՈՂՈՐԻ ՎԵՀԱՊԵՏԸ

Տեղական թուրք թերթերը կ'ըսեն որ թէպէտ Ժողովի վեհապետը Մէհմէտ խան անունով կը ճամբորդէ, իր բուն անունն է Ապդուլքիր խան։ Մահարաճան ուրբաթ օր ներկայ գտնուեցաւ Սէլամլըքի հանդէսին եւ սենեկապետաց միջոցաւ արժանացաւ կայսերական մեծարանքի։

—=—

ՔՍԱՆԵՒՀԻՆԳԱՄԵԱԿ

Հռոմէն քաչուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ որ, Օսմանեան պատուիրակութիւնը ուրբաթ օր Ումպէրթօ Թագաւորին ներկայացաւ։ Հասան Ֆէհմի փաչա Իտալիոյ Թագաւորին մատուց վեհ. Սուլթանի մէկ ինքնագիր նամակը։ Հռոմի Օսմանեան դեսպան Մահմուտ Նուրի պէյ եւ դեսպանատան պաչտօնեաները ներկայ էին այս հանդիսութեան։ Հասան Ֆէհմի փաչա վեհ. Սուլթանի նամակը Իտալիոյ Թագաւորին ներկայացուցած պահուն ճառ մը արտասանեց, որուն պատասխանեց Թագաւորը չատ համակրական խօսքերով։

—=—

ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ԴՈՀՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կայսերական Քարտուղարութիւնը Պայրամի տօնին առթիւ եղած չնորհաւորութեանց համար կայս. գոհունակութիւնը յայտնող նամակներ ուղղեց Ցունաց, Հայոց, Հռոմէականաց Պատրիարքարաններուն եւ Հրէից Րաբբունապետութեան։

—=—

ՈՒՐԱԿԱՆ

Անցած չաբթու զարհուրելի ուրական մը ծագեցաւ կրետէ կղզիին վրայ։ Բազմաթիւ ձիթենի, նարնջենի եւ ուրիշ պտղատու ծառեր արմատախիլ եղան ու խորտակուեցան։ Երկու հարիւր տարուան կաղնի մը տապալեցաւ։ Քանտիայի մէջ եւ չրջակաները քանի մը տուն փլան, բազմաթիւ տուներու տանիքները թռան եւ պատուհանները խորտակուեցան։

Կրետէի նաւահանգստին մէջ խարխափած նաւերն ալ ուրականին սաստկութեան ենթարկուեցան, բայց ասոնց վը նասը համեմատաբար քիչ է· միայն երկկայմ նաւ մը Քանտիայի քարափին վրայ իյնալով խորտակուեցաւ. ուրիշ նաւ մըն ալ ընկղմելով մարդ մը խեղդուեցաւ։ Քանտիայի եւ Ռեթիմոյի միջեւ հեռագրական հաղորդակցութիւնը խզուեցան։ Ձիթպտուղի հունձքը ամբողջովին ոչնչացած կը նկատուի։

—=—

Կայս. Իբրեւ մը հրամայած է որ Քամբոնէվէնէր փաչա այսուհետեւ մասնակցի ապառաղինութեանց ու հետեւակ զօրքերու մարզանքներուն։

—Ոչխար, Զեռնհաս իչխանութեան ղրկած հրամանին համաձայն, քիչ օրէն Էնկիւրիւէն բաւական թուով ոչխար կը կը հասնին Պոլիս։

—Կամոթ Ը. Այսօրուընէ սկսեալ Դարաքէօյի կամուրջը գիչերները ժամը չորսին պիտի բացուի, նաւերու անցքին համար։

—Զէյա պէյ, ընդհանուր քննիչ կառավարական եւ մասնաւոր վարժարաններու, հրաման ստացած է այս հաստատութեանց մէկ ընդհանուր ցուցակագրութիւնը կազմել, նչանակելով ուսուցիչներու եւ ուսանողներու թիւը եւ իրենց կազմակերպութեան վերաբերեալ բոլոր մանրամասնութիւնները։

—Եչէլ կ. Պոլսի իտալական գաղթականութիւնը Իտալիոյ Թագաւորին եւ Թագուհիին ամուսնութեան քսանեւհինգամեակը տօնելու համար համախմբուեցաւ Սուլէյման օքեբոյայի սրահին մէջ, ուր խնճոյք մը կազմակերպուած էր։ Իտալական բարեգործական ընկերութիւնը այս առթիւ 6,000 ղրուչի գումար մը բաչխեց գաղթականութեան աղքատներուն։

—Եւրոպական նոխարութիւնը Բ. Դրան յանձնեց պաչտօնաթուղթերու այն ծրարները որք կը վերաբերին կայս. կառավարութեան եւ Պանք Օթոմանի միջեւ կնքուած պայմանագրին մէջ մըտցուելիք բարեփոխութեանց։

—Թղթափոխական երթեւեկութիւն հաստատուեցաւ Էնկիւրիւէն 60 քիլոմեդր հեռու Հիմանէ գաւառակին համար։ Շաբաթը մէկ անգամ աւանդ եւ նամակ կը փոխադրուին։

—Վերջէ հասնիլը. Բրղանլըքէն առնուած վերջին տեղեկութեանց համաձայն այս տարի վարդի հունձքը չատ վնասուած է ձմեռուան սաստկութենէն։ Ցառաջիկայ հունձքը նախընթաց տարիներէն հարիւրին 25 պակաս պիտի ըլլայ։

—Թաղտած ոճակ. Անաստասի աւազակախումբէն ձերբակալուած Եանի Մանկայի տուած ցուցմունքներուն համաձայն, 1440 ոսկի եւս գտնուած է։

—Հրդեհ. երէկ առաւօտ կ. Պոլիս Սուլթան Ահմէտի կողմը Մաճունճի թաղը հրդեհ ծագելով երկու տուն այրեցան, որք ապահովագրուած չէին։

—=—

ՋԱՆԱՋԱՆ ԴԻՊՔԵՐ

Շկոտրայի Տուրմուչ գիւղին մէջ արիւնահեղ կռիւ մը տեղի ունեցած է երկու ընտանիքներու միջեւ։ Վէճին չարժառիթն էր իրենց կալուածներու մէջ սահմանագլուխ մը հաստատելու խնդիրը, որ մահով վերջացաւ։ Կառուղներէն երկուքը, Շապան եւ Օսման ապանուեցան եւ Սէլի վիրաւորուեցաւ։

—Երկուչաբթիէն երեքչաբթի լուսնալոյս գիչերը զարհուրելի ոճիր մը գործուեցաւ Իզմիրի մէջ։ Տասն անդամէ բաղկացած ընտանիք մը, որ կը բնակէր Իչէ-Գույուլար կոչուած տեղը, հիւղակի մը մէջ, ամբողջովին ապանուեր է։ Ընտանիքին հայրը, Քիրեաքօ, պարտիզպան էր, որ մանկամարդ եւ սիրուն կին մը ունէր։ Առտուն Քիրեաքօյի ազգականները այցելութեան գալով, դիակներ միայն գտան իրենց առջեւ. անմիջապէս ոստիկանութիւնը վրայ հասաւ. կինը որ տակաւին կենդանի էր հիւանդանոց փոխադրուեցաւ, բայց քանի մը ժամէն մեռաւ։ Ոճիրին չարժառիթը անծանօթ է տակաւին. բժչկական տիղեկագրին համաձայն կնոջ դիակին վրայ բռնաբարումի հետքեր կային։ Քանի չափ անձինք ձերբակալուեցան, խուզարկութիւնք կը կատարուին եւ հարցաքննութիւնը չարաչ կը տարուի։

LA REVUE
HEBDOMADAIRE
Հանդէսը սկսած է հրատարակել Զօլայի նոր վէպը
LE DOCTEUR PASCAL
Ապրիլ 15ի թիւը կը պարունակէ հետեւեալ նիւթերը·
Partie Inédite
Émile ZOLA.—Le docteur Pascal. (V.)
Paul BELON.— En suivant M. Carnot. (II.)
Paul PERRET.— La vie sous la Terreur. Manette Andre. (II.)
G. SAUVIN.— Autour de Chicago. (I).
Eugène DELACROIX.— Fragments du Journal intime. (II.)
Jean LABOR.— Poesie.
H. de LA VILLE DE MIRMONT.— Un romancier latin: Petrone.
Gabriel VICAIRE.— Cochinat.
Louis FRANVILLE.— Bulletin politique.
———
Édouard ROD.— La vie privee de Michel Teissier (VIII.)
Կը ծախուի 100 փարայի Պոլիս Պահեստ գաղու Զարեհ Թօրոսեանի գրավաճառատունը։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ամբողջացած է Բանալի Շաբաթօրեան Ս. Դաւթեանի։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով, Գին 5 ղրուչ կազմեալ։

Կը կարծէր եւ Մօրիս ալ իրեն պէս կը յուսար թէ Մարի-Ան քանի մը չորս ժամ աղէկ մը հանգչելով կրնար կազդուրիլ։

Կը սխալէին, վասն զի խեղճ աղջկան տկարութիւնը բուն իսկ կեանքի աղբիւրէն կուգար։

Շիտակն ըսելով հիւանդ չէր երեւնար, բայց անչարժ եւ անդադար կը մնար առանային թմրութեան մը մէջ, որմէ ոչինչ կրնար սթափեցնել զինքը։ Իրեն կը խօսէին, պատասխան չէր տար։ Արդեօք կը լսէ՞ր, կը հասկնա՞ր։

Բարերաղաբար պանդոկապետին մայրը ազնիւ պառաւ մըն էր, որ չբամնուեցաւ Մարի-Անի... Տիկին Տիւպուայի անկողնին քովէն, ինչպէս որ կը կոչէին զայն «Ճամբորդներու Անդորրավայր» պանդոկին մէջ։

—Մի՛ վախնաք, կ'ըսէր Մօրիսի, տեսնելով թէ սոսկալի արտասուքներ մէջ է, մասնաւոր խոտեր կան, զորս լուսնի լուսով պէտք է ժողովել լերան վրայէն... կը տեսնէ՞ք։

Արդեօք իրա՞ւ այդպիսի խոտեր կը ճանչնար, թէ բնութիւնն էր որ ինքնիրեն հաւասարակչռութիւնը գտաւ. սա իրաւ է որ երրորդ օրուան իրիկունը Մարի-Ան քանի մը խօսք մրմնջեց։

—Ես՛ղճ աղջիկ, կ'ըսէր, խե՛ղճ աղջիկ։

Ինքզինքին համար կ'ըսէր։

Ինչպէս որ կը պատահի չատ անգամ, այն տագնապներէն ետքը, որք իր իմացականութիւնը պղտորեր էին, ինքնիրմէն կը կասկածէր կամ, սանկ ըսենք, ինքզինքը ղոյզ կը տեսնէր։

Իրեն այնպէս կ'երեւնար թէ ուրիշ մը զոհ եղած էր բոլոր այն դժբաղդութեանց զորս կը սկսէր յիչել տակաւ առ տակաւ պղտոր ու չփոթ, ինչպէս որ կը յիչէ մարդ առաւօտուն տաժանելի երազ մը։

Իր կեանքին վերջի ամիսները տեղի ունեցած բոլոր ցաւալի ու արիւնահեղ տեսարանները աչքին առջեւ կը պարզուէին՝ բեմի մը վրայ խաղացուած թատերախաղի մը զանազան արարուածներուն պէս։

Ո՛րքան դէպքեր պատահեր էին օգոստոսի այն կիրակիէն ի վեր որ, հօրը հետ եկեղեցիէն դուրս ելած ատեն, Սէրմէօզի դուքսին գալուստն իմացեր էր։

Եւ բոլոր ասոնք ութ ամսուան մէջ տեղի ունեցեր է՛րն։

Այն ժամանակն, յորում երջանիկ ու ըղձացեալ կ'ապրէր Սէրմէօզի դղեակին մէջ, որու տիրուհին կը կարծէր ինքզինքն, ո՛րքան տարբեր էր ներկայէն, յորում լքեալ ու փախստական պառկած էր պանդոկի ողորմելի սենեակի մը մէջ, անծանօթ պառաւի մը խնամքին մատնուած, դասալիք ծեր զինուորի մը եւ տարագիր տարփածուին պաչտպանութեան տակ... վասն զի Մօրիս իր տարփածուն էր։

Իր սիրելի փառասիրութեանց եւ բոլոր յոյսերուն, հարստութեանը, երջանկութեանը եւ ապագային այս մեծ ակնկոծութենէն իր աղջկան պատիւն իսկ չէր կրցած փրկել։

Բայց ի՞նք միայն պատասխանատու էր բոլոր ասոնց համար։

Մօրիսի, Մարսիալի եւ Շանլուինօյի միջեւ խաղացած գարչելի դերը ո՞րու ազդեցութեամբ խաղացեր էր։

Երբ Շանլուինօյի անունը միտքն եկաւ, յանկարծ բանտին ամբողջ տեսարանը յիչեց։

Շանլուինօ, որ մանուան դատապարտուած էր, նամակ մը տուեր էր անոր ըսելով.

—Իմ մահուընէս ետքը կարդացէք զայն։

Մարի-Ան կրնար ուրեմն կարդալ այն նամակը հիմա որ նա գնտակահար մեռած էր։ Բայց նամակն ի՛նչ եղեր էր։ Զայն առնելէն ի վեր բոլորովին մոռցեր էր։

Ոտք ելաւ եւ տկար ձայնով մը՝

—Շրջազգեստս տուէ՛ք, ըսաւ անկողնին քով նստող պառաւին, չրջազգեստս տուէք։

Պառաւը հնազանդեցաւ եւ Մարի-Ան տենդոտ ձեռօք զրպանը խառնեց։

Ուրախութեան աղաղակ մը արձակեց, վասն զի նամակը գտաւ։

Բացաւ զայն, երկու անգամ ծանր ծանր կարդաց եւ ապա դլուխը բարձին վրայ ձգելով՝ սկսաւ արտասուել։

Մօրիս անձկութեամբ անոր մօտեցաւ։

—Ի՞նչ ունիք, Տէ՛ր Աստուած... հարցուց այլայլուն ձայնով։

Մարի-Ան նամակը անոր երկնցուց ու ըսաւ.

—Կարդացէ՛ք։

Շանլուինօ խեղճ դեղացիին մէկն էր։

Իր ամբողջ դաստիարակութիւնն առած էր գիւղի ծեր վարդապետէ մը, որու դպրոցը յաճախած էր երեք ձմեռ եւ որ աւելի կարեւորութիւն կուտար աչակերտաց ամէն առտու բերած փայտին խորտուբորութեանը քան թէ աչխատութեանը։

Նամակը խիստ սովորական թղթի վրայ գրուած եւ գոցուած էր այն խոչոր սեւ նչխարով, զոր Սէրմէօզի նպարավաճառը կը ծախէր չորսը հինգ սանթիմի։

Գիրն ալ գժուար գրուած էր։ Անոր տձեւութենէն ու դողդղալէն յայտնի էր որ աւելի բրիչ քան թէ գրիչ գործածող մարդու մը ձեռքը գրած էր զայն։

Տողերը ծուռ ու մուռ էին եւ կը հակէին թղթէն դէպի վերը կամ դէպի վարը եւ ուղղագրութեան սխալներն անհամար էին։

Բայց թէեւ գիրը գեհենիկ գիւղացիի մը գիրն էր, սակայն մտածումը ամենէն ազնուական ու հպարտ, ըստ ընկերութեան ամենէն բարձրաստիճան մարդոց վայելուչ էր։

Անոնց մէջ նամակը, զոր Շանլուինօ ակնածանքով գրած էր ձեռնարկելէ առաջ գիչերը։

(Շարունակելի)

ՌԷՆՈՒԼԱՐ ՖԸՐՄԱ-ԳԼԱՍ ՍԴՒՄԸՐՄ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿ
Համպուրկէն, Ամէրիկեն և Նէպուլսէն Ա-
յելուզքէ նաւահանգիստները, Գալլ, Սու-
Մով և Դանուբ.

Ռիճդեն եւ Քէլնա չոգենաւերն հոս հասան։

ՀՈԼԱՆԴԱՑԻ ՆԱԻԱՑԻՆ ԱՐՔԱՑ. ԸՆԿ.

կ՚ամսօրեայ կանոնաւոր երթեւեկ Ամստերտամ, Գէյէնտ, Մէլսինկի, Գալըզ և Իլչիբէ ծէր, պտտահաքոյ կանէ առաքելով և Մալթա և Բաթում։

Սրեալը չոգենաւը հոս հասնելու վը-
րայ է։

Ճառայիկայ մեկնումը մայիս 3ին պիտի ըլայ։

Հանդիսրանքներու համար պարտին դի-
մել առ ՅՈՍԻՓՕՂՕ, ՄԱՆԿՕ ՆԻ ԸՆ-
Գօրձակալը

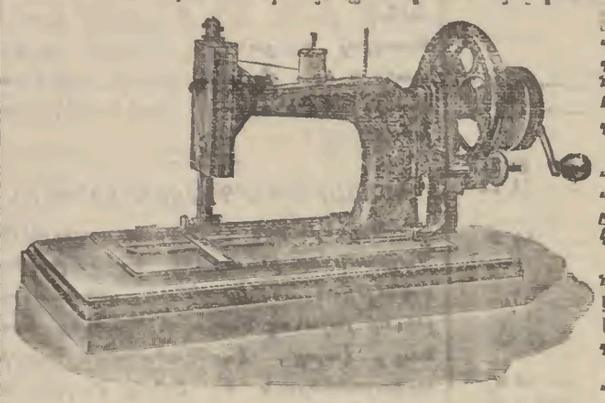

ՎԷՐՔԱՑՄ ԿԱՐԻ ՄԷՔԵՆԱՑՆԵՐ ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԵՒ ԴԵՐՁԱԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Բաւական ժամանակէ ի վեր մեծ մեծ հաճրաւ ստացող ՎԷՐՔԱՄ գործարանին չհասած կարի մէքենայ-ները ամէն կողմէ գովեստի առարկայ եղած են իրենց կատարելութեամբ և գերազանցութեան պատճառաւ։

Ցիչեալ մէքենայներուն 15—20 տարի առանց աւրուելու և առանց ամենափոքր նորոգութեան մը կարօտ ըլլալու գործածուիլը գործարանին կողմէն երաշխաւորեալ է։

Սոյն մէքենայներուն միակ կեդրո-նատեղին է Պոլիս, Պահճէ-Գաքաւ, Իօմեր Լէֆենտի խան, ՕՐՕՍՏԻ, ՊԱԳ ԵՒ ԸՆԿ. վաճառանոցն, ուր ածան գնով կը ծախուին։

Վրան ՎԷՐՔԱՑՄ անունը չկրող մէքենայները կեղծ են։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԵՂՕՐԷԻՑ

ՄԱԶԼԷՄԵԱՆ ԵՒ ՄԻՆԹԱՆՃԵԱՆ

Մատակարար Ս. Փէյէ
Ատէ. Հէյանդրանոցի

Գալաթա, Պահճէ-Գափու
Մէյդանճըդի փողոց Ըն- 21

Մէթերանոց ամէն տեսակ քիմիական և գեղագործական արտադրութեանց. Սիւլֆաթ մը դինին անգլիական և գաղղիական առաջնակարգ գործարանաց. Նոթվեկեդ Մօրքնէ ձկան հարազատ իւղ, պատրաստ դեղօրայք գաղղիական և քիմիական դասերու գործնական ուսմանց համար ամէն տեսակ ապակեղէն և այլ գործիքներ։ կալ-վանոյի համար գործիք և դեղօրայք և այլն և այլն։

Ատրանի տպատար. Գին լափառար

Յ. Գ.—Գաւառներէ եկած յանձնարարութիւնք ընդ փոյթ կը կատարուին և ամպալաժ կ՚ըլ-լուի անգլիական նոր խառաքարտներու մեծ տուով։

Տղայոց համար կովու թարմ պտուտատ, ղրղ Պոլսոյ և գաւառաց բժիշկք փորձով հաստա-տած են։

L'ANCRE

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ՀԱՆԴԻՍՏԵԱՆ ԹՈՇԱԿԻ ԱԳԱՀՈՎԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հաստատեալ ի Վիէննա 1858ին

Ամենէն ծանօթ, ամենէն նշանաւոր եւ ամենէն հին ընկերութիւնը համայն Ա-րեւելքի եւ Թուրքիոյ մէջ

Երաշխաւորեալ պահեստի դրամագլուխն է աւելի քան 100,000,000 ֆրանք, որ կը բաղկանայ Վիէննայի եւ Պուքարէշթի մէջ ընկերութեան ունեցած անշարժ կալ-ուածներէ եւ կառավարութեան ու երկաթուղւոյ առաջին կարգի եւ հաստատուն բաժնեթուղթերէ։

Ընկերութեան հիմնադրութենէն մինչեւ ցվերջ 1891 դեկտ. 31 ի դէպ մահու եւ ի կենդանութեան, ապահովագրելոց վճարուած են աւելի քան 184,000,000 ֆրանք։

ԽԱՐԻՍԽ ընկերութիւնը իր հաստատութենէն մինչեւ ցայսօր ապահովութեան կենաց ճիւղին պատկանած ըլլալով առանց հրդեհի եւ ծովային ճիւղերը մշակելու, իր պահպանելի դրամագլուխը միմիայն այս ճիւղին յատկացուցած է ընդ հակողութեամբ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կայսերական եւ թագաւորական կառավարութեան ներքին գոր-ծոց բաժնի պետ Պարոն Ժան Մուքի։

Ընդհանուր Դործակալ
համայն Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ
Լ. ՊՈՆՏԻ

Ընդհանուր Վերտեսուչ
համայն Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ
Ն. ԵԱԶՃԵԱՆ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է Թիւնէլի հրապարակը Մայէրի տան վերի յարկ

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՀԱՆԴԵՐՁԵԼԻՆԱՑ
կանանց, փոքր աղջկանց, եւ մանչ տղայոց համար

ԳԱՌԼՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

ԿԱԼԱԹԱ ՊԼՕՑԻՒՐ ՄԻԼԼԷՔ ԽԱՆ

կը փութամք ազդարարել արդոյ հասարա-կութեան որ թէ գարնան եւ թէ ամառուան համար մեր վաճառատան մէջ, ԿԱՆԱՆՑ, ԱՂ-ՋԿԱՆՑ եւ ՄԱՆՉԵՐՈՒ վերաբերեալ զգեստ-ներու մեծ մթերք մը ունինք, վերջին նորա-ձեւութեան համեմատ, եւ խիստ ածան կերպով գնած եմք յԵւրոպայէ ձեռամբ մեր առեւտրա-կան տան ԼՈՆԴՐԱՅԻ եւ ԲԱՐԻԶԻ եւ պատ-րաստուած մեր ՊԵՐԼԻՆԻ եւ ՎԻԻՆՆԱՅԻ մաս-նաւոր գործարանաց մէջ։

Լիայոյս եւ անտարակոյս եմք որ ազնիւ հասարակութիւնը նկատողութեան պիտի առնէ մեր հետեւեալ ապրանքները որոց միակ ապըս-պրողն եմք ի մայրաքաղաքիս որպիսիք են, Գաղիական եւ Գերմանական փեղոյրներ մե-տաքսէ, կտաւէ եւ բամպակէ թաշկինակներ, Գաղիական ձեռնոցք, սեղանի ծածկոցներ, ան-կողնի համար կտաւեղէնք, անձեռնոցք, սեղ-նագործութիւնք, Բարիզեան քորսէներ, եւ ա-յլոյն կանանց եւ տղոց համար ընտիր հիւսուած ֆանէլլաներ։

ԳԱՍՏՈՒՍ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ԶԱՐԴԵՐ

Ժէրսէյ, Բլիւշ, անկողնի ծածկոցներ, Կանանց յատուկ վզի թաշկինակներ, սե-ղանի սպասք, սփռոցք, անձեռնոցք, վարագոյրներ եւ բազմատեսակ փողպատնե-

ՁԱՓԻ ՎՐԱՑ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ ԿԱՆԱՆՑ ՀՄՆԴԵՐՁՆԵՐՈՒ

Նորութեանց համաձայն ամէն տեսակ կերպասէ Աղջկանց համար ըրջազգեստի եւ մանթոներու չարունակաբար ժամանումնք, մինչեւ 12 տարեկան մանչ տղոց համար քոսթիւմներ, եւ բարեսիներ։ Աղջկանց եւ տղոց համար գլխարկներ եւ անուշահոտութիւնք։

Առնցմէ զատ արդոյ հասարակութիւնը կրնայ ամէն պէտքերը լրացնել անհա-ւասալի ածանութեամբ մեր վառստեղոյն մէջ։

ՎՃԱՐՄԱՒՈՐ ԿԱՆԽԻԿ ԵՒ ՎԵՐՁՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

Մանաճիւղ ի Զմիւռնիա ֆրանք փողոց, վաճառատեղի Օ ԼՈՒՎՐԸ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

A. HAAS Ա. ՀԱԱՍ

Ղ.ԱԼԱԹԻԱ, ՎՈՑՎՕՑԱ ՓՈՂՈՑ, ՆՈՐԱՏՈՒՆԿԵԱՆ ԽԱՆ, ԹԻՒ 6, 7, 8։

Մանչերու եւ աղջիկներու համար պատ-րաստ ընտիր հագուստներ։ — Վիէննայի եւ Պերլինի քորսէներ, ամէն մեծութեամբ, 6 ղրուշոցէն սկսեալ։ —Սեղանի եւ թէյի հա-մար ամէն տեսակ սփռոցներ, վերմակի սա-ւաններ ճերմակ եւ գունաւոր բուրդէ։ — Սըր-բիչ, անձեռոց, թաշկինակ, օձիք, փողպատ, գուլպայ, հողմահար, վարագոյր, թիւլ, գոգ-նոցներ եւայլն։

Վիէննայի Վոլֆպաւէր եւ Րէյէր համբա-ւաւոր գործարանին հոտաւէտ նիւթերը եւ սապոնները։

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ
ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԳԻՆ

ՄԱՆ.—Արդոյ հասարակութենէն կը խընդ-րուի որ գան այցելեն մեր մթերանոցները, որպէսզի հասկնան գիներուն արտառոյց աժանութիւնը։

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Մահմուտ փաշա, թիւ 211 .— Ղալաթիա· Դոմթեան խանէ անկեանը թիւ 9

Առաջց հմայման փեղը խաբեութիւն է

Զգան տարիէ ի վեր արհեստիս մէջ ցոյց տուած խնամքներուս չնորհիւ Ղալաթիոյ կողմն ալ յաճախորդ-ներս բազմացած ըլլալուն, պարտաւորեցայ մանաճիւղ մը ալ հան-րանալ վերոյիշեալ հասցեով, ինչ-պէս միշտ ընտիր կօշիկներուս կազ-մը տոկուն, ձեւերը հաստատուն, ձեւը եւրոպական է եւ միանգա-մայն գինը ածան, վասն զի նիւ-թերը ներքսէն բերել կուտամ եւ քիչ շահով կը գոհանամ։

Պօթին կալոշ	ղրշ.	95
Մանթարլը պօթին	»	75
Պօթին	»	67

Մոյկ (ճիզմէ)	ղրշ.	140	Պարի սկարբին	ղրշ.	45
Մոյկ եւ կալոշ	»	130	Կոճակով եւ կամ կապով պօթին	»	75
Սկարբին	»	52	Կանանց մուհակ	»	35

Ապսպրեալները վճար տալը ղրկել չեն ներելով կ՚ըլլայ

ԽՒՆԽՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԴՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵԱՆՔԻ ՎՃԱՐՈՒՑ

Հիմնուած 1828ին 1829 ի

Հաստատուած ի Բարիզ, իր ապարանքին մէջ, Ռիւ տը լա Պանք, 15

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ			ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ		
Դրամագլուխ	ֆրանք	10,000,000	Դրամագլուխ	ֆրանք	10,000,000
Պահեստ		7,280,000	Պահեստ		95,724,490
Թղթապանակին մէջ ԹՒՒՐ		66,440,000	Ապահովագրութիւնք		247,027,905
Հասոյթ 1891 տարուան		15,340,000	Հասոյթ 1891 տարուան		17,750,246
Վճարուած վնասք		168,000,000	Վճարուած կորուստք		63,000,000

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Պ. Ա. ՏԻՒՐԴԱՎ, նախկին երեսփոխան, նախկին տնօրէն Պանք տը Ֆռանսի, նա-խագահ Հարաւի երկաթուղիներու ընկերութեան, Նախագահ։
Պ. Ա. ՄԱԼԻ, սեղանաւոր Մալի եղբարց տունէն, Բարիզ-Լիոն-Միջերկրականերկա-թուղիին ընկերութեան նախագահ, նախագահ Օսմ. կայս. Պանքային, Դեբ-նախագահ։
Պ. Թ. ՕՏԼՈՒ, նախկին սեղանաւոր, նախագահ Վ իէյլ-Մոնդանեքի եւ Էքիւաքի ած. խառնուքներուն ընկերութեան։
Պ. Ժ. ՄԱՌԴԱՒ, սեղանաւոր Մառքա Ֆրաս եւ ընկ. տունէն։
Պ. Դ. ՃԻՇՄԱՐՆ, սեղանաւոր Հոփինկեր եւ ընկ. տունէն։
Պ. Ֆ. ՄԻՇՕ, նախկին նախագահ Սէյնի առեւտրական դատարանին, տնօրէն Պանք տը Ֆռանսի Հիւսիսի երկաթուղիին վարչական խորհրդին անդամ։
Պ. Հ. ՄԻՌԱՊՕ, սեղանաւոր Մէսաժ-Ֆռանս Բէնէսուէյ եւ ընկ. տունէն։
Պ. Ա. ԹԻՒՌՆԻՍԻՆ, Լանտի երկաթուղիին Վարչ. խորհրդին անդամ։
Պ. Ա. ՎԻՐՆ, սեղանաւոր Վէբ եւ ընկ. տունէն, տնօրէն Պանք տը Ֆռանսի, Հիւ-սիսի երկաթուղիին եւ Օսմ. կայս. Պանքային վարչական խորհուրդներուն անդամ։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ	ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ
Պ. ՇԱՒԻ ՌՈՊԻԷ, նախկին անդամ պե-տական խորհրդին, Տնօրէն	Պ. ԱԼՊԼՒՌ ՖՈՒ, Տնօրէն։
Պ. ՊԱՌՈՆ Ժ. ՍԸՐԻԶ, նախկին գլխը-տական քննիչ, Դեբ-տնօրէն	Պ. ԷՕԺԷՆ ԼԸ ՍԷՆ, Դեբ-տնօրէն։

Ընկերութեան սեղանաւորն է ի Կ. Պոլիս ՕՍՄ. ԿԱՑՑ. ՊԱՆՔԱՆ

Դիմել առ ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԸՐԼԵԱՆ, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, 2 Մահմուտիէ փողոց, Եէրէմեան խան, Գամրնտօ պանքային գիմաց։

Ղալաթիա, Խավեար խան, թիւ 10

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԲՈՒԺՈՒՄ
ԿԱՊՈՒՏ ՀԱԶԻ
Մէկ տարի օրուան դէմ
ԶԵՌԱՄԲ ՏՕՔԹ. Ս. ՇՎԱՐՃԻ
Թիւնէլի հրապարակ, Բերա
Հիւանդ կ՚ընդունի 8էն 10 եւ 3էն 5
ԴԱՐՄԱՆՈՒՄ ՇԱՓԱՐԱԽՏԻ
ՆՈՐ ՄԵԹՕՏՈՎ ՄԸ

ՆՈՐ ՍՏԱՑՈՒԱԾ ԳՐՔԵՐ

ՏՐՐՄՄՐՆՏ ՀԷՆՐԻ Ալէքսէյ ՄԷԼ Մեծագոյն Բանը. Կ. Պոլիս. 1893. Տպ. Պոյաճեան Հրատարակութիւն Պօլ ընկերութեան։

ԱՑՎԱՋԵԱՆ ԱԲՐԱՀԱՄ. Շաբ Հայ կինոգրօրիեան. Կ. Պոլիս. 1893. Տպ. Պաղտատլեան. Գին 6 ղրշ. կեդրոնատե-ղին է Պաղտատլեան Գրատունը։

ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ Հ. ԲԱՐՍԵՂ. Ո՞ՍՏՆ-ՆԱՖՐՈՒՆ Մանիքէա — Պաւղիկեան Թոնրակեցիներու աղանդին եւ Գր. Նա-րեկացւոյ Թուղթը։ — Վէնետիկ. Տպ. Մխիթարեան. 1893. մեծ ութածալ. երես 117. գին 2 ֆրանք։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԴՐԱԿԱՆ ԳՐԱՄՆՆԵԱՆ
Նախկին ֆրանսերէն Մ. Ց. Սարքիսեան
հիմնուելէ 1881 ին

Սոյն գրասենեակի միջոցով մինչեւ 31 Յուլիս 1892 ապահովուած ԳՈՒՄԱՐՆ է 86,793,400 ՖՐԱՆԿ

Ցիչեալ գրասենեակը պատրաստ է կենաց վրայ, հրդեհի, ծովու եւ ամէն տեսակ արկածներու դէմ ամենաղիւրա-մատչելի պայմաններով ապահովագրու-թիւններ ընդունիլ ի հաշիւ յԱրեւելս հաստատուած ապահովագրական ընկե-րութեանց։ Զրեթագէս յայտագիրներ կը տրուին, որու մէջ յաճախորդք պիտի ճանչնան աւելի մանրամասն տեղեկու-թիւններ։

Պատրոն-Պահչէ-Գաքաւ Հաճիպէյ ճաթրէ-
թիւ 8

ՅԱԽՈՒ ՏՈՒՆ

Բանկալթի, Իճատիէ փողոց թիւ 23 նոր փայտաչէն տուն մը կայ, որ ունի ութ մեծ սենեակ, մեծ սրահ, մարմարիոնէ բակ մը, խոհանոց մը, հոր մը եւ ջրամբար մը, ետին պարտէզ մը 335 արշին։ Այս տան կէս ընկերովի մասը ծախուի է չատ ածան գնով։

Դիմել Պոլիս կամուրջին գլուխը վա-լիտէ Սուլթան խանին ներքեւ գտնուած «Քիթապհանէի Օսմանիէ»ի տիրոջը, Հաճի Յովհաննէս էֆէնտիին։

Ա Զ Դ

Ստեփան էֆ. Փափազեանի պատրաս-տած «Գրական Շիթեր» վերնագրով բա-նաստեղծութեանց հատորն կը ծա-խուի Էսկի-Զապթիէ, «Նոր Դրատունը» 4 ղրուշ արժէքով։